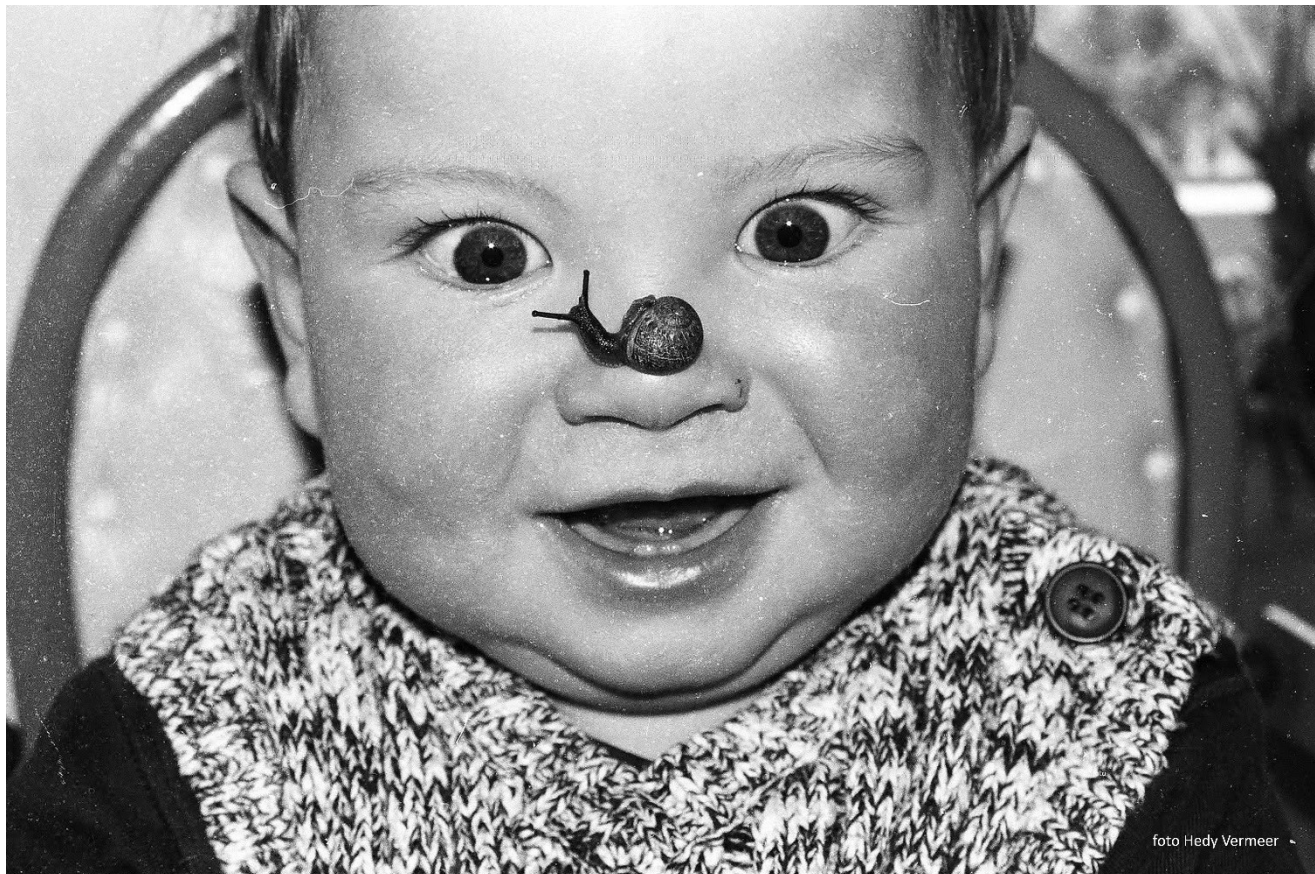

Waar natuur speelt!

Oase Netwerkdag 2026

21 november 2026

Programma

Inhoud

Vijfde Oase Netwerkdag.....	3
Programma	4
De sprekers	5
Heilien Tonckens	5
Mary Jackson	6
Reinhard Witt.....	7
De workshops	8
Workshop in gesprek met Mary Jackson.....	8
Workshop Maquettebouwen	8
Workshop Bosbeweging.....	9
Workshop De Speeldernis	10
Workshop met Rogier Vogelzang – Crea Natura	11
Workshop met Janneke Hagenaar	12
Workshop 'Hoe de erfenis van Kees Both natuurrijk verder speelt'	13

Vijfde Oase Netwerkdag

Op zaterdag 21 november vindt in de Eemlandhoeve in Bunschoten-Spakenburg de jaarlijkse Oase Netwerkdag plaats, dé dag waar iedereen die zich bezighoudt met een biodiverse, groene omgeving nieuwe contacten, ideeën en inspiratie kan opdoen.

Thema 'Waar natuur speelt'

Het thema van de dag is deze keer 'Waar natuur speelt'. De natuur speelt met ons en de interactie tussen planten, dieren en ons als mens geeft iedere dag verwondering, bij volwassenen en vooral bij kinderen. Stichting Springzaad zet zich al 25 jaar in voor natuurlijke speelplekken. Dit jubileum vieren we tijdens de Oase Netwerkdag met twee speciale, buitenlandse gasten. Mary Jackson werkt voor de Britse organisatie *Learning Through Landscapes*. Zij deelt inspirerende verhalen over hoe groene speelplaatsen bij scholen en in de openbare ruimte het onderwijs kunnen verrijken, het welbevinden kunnen stimuleren en kinderen kunnen laten groeien in een diepere relatie met natuur. Dr. Reinhard Witt, bioloog en ontwerper van 'bijna-natuurlijke' tuinen en landschappen uit Duitsland, komt vertellen over landschappelijke beplantingen. Hoe kunnen we spelen met planten voor natuurlijke plekken?

Samen spelen

Samen spelen geeft plezier en brengt ons in beweging. Na de lezingen in de ochtend zijn er 's middags daarom allerlei interactieve deelsessies. Zo kun je leren houtsnijden en maquettes maken en zijn er workshops over contact met de natuur.

Er wordt een biologische, vegetarische lunch verzorgd. De dag wordt afgesloten met een hapje en een drankje.

Praktisch

Wanneer: zaterdag 21 november 2026 van 9.30 tot 17.00 uur

Waar: Eemlandhoeve, Bisschopsweg 7, 3752 LK Bunschoten-Spakenburg

Voor wie: iedereen die zich bezighoudt met een groene leefomgeving en inspiratie wil opdoen

Programma: zie bldz 4

Inschrijven (tot en met 8 november): oase-netwerk.nl

Programma

Vanaf 9.30 uur inloop

10.30 uur: Opening Plenair:

Verleden/heden/toekomst Springzaad: Heilien Tonckens

10.45 uur: Lezing Mary Jackson, Learning through landscapes, voertaal Engels

11.30uur: pauze

11.50 uur: Lezing Reinhard Witt, Naturgartenplaner, voertaal Duits

12.35 uur: Interview Jan Huygen van de Eemlandhoeve

Toelichting workshops

13.00 uur: lunch

14.00 uur: 1e reeks workshops

- workshop in gesprek met Mary Jackson
- workshop maquettebouwen met Sigrun Lobst/Anno Kuindersma
- workshop Bosbeweging met Tibbe de Raat
- workshop De Speeldernis
- workshop met Rogier Vogelenzang
- workshop met Janneke Hagenaar
- workshop 'Hoe de erfenis van Kees Both natuurlijk verder speelt' door Wendt Schuurman

14.45 uur: pauze

15.00 uur: 2e reeks workshops, zie boven

16.00 uur: plenaire slotsessie

16.30 uur: borrel

De meeste workshops worden tweemaal gegeven, dus er is gelegenheid om aan verschillende workshops deel te nemen.

De sprekers

Heilien Tonckens

Heilien Tonckens uit Appelscha is een inspirator pur sang, een onvermoeibare kennisdrager en verbinder binnen de wereld van natuur, groen erfgoed en natuureducatie. Al bijna vijftig jaar beweegt zij mensen – van vrijwilligers en hoveniers tot terreinbeheerders, eigenaren van historische landgoederen en beleidsmakers – om met aandacht, kennis en liefde naar de natuur te kijken.

Heilien is medeoprichter van toonaangevende groene initiatieven, zoals Wilde Weelde, het Oase Netwerk en Stichting Springzaad. Ze stond aan de wieg van de opleiding voor ecologisch hovenier en gaf richting aan een nieuwe generatie vakmensen, die het ecologisch werken inmiddels breed uitdragen. Daarnaast is zij al decennialang vraagbaak voor iedereen die zich inzet voor natuurvriendelijke tuinen, natuurspeelplekken, boerenerven of groene schoolpleinen.

De Heimans en Thijssen Stichting heeft vorig jaar de Heimans en Thijssen Prijs 2025 aan natuurinspirator Heilien Tonckens toegekend voor haar decennialange, grensverleggende inzet voor natuur, groen erfgoed, natuurlijk spelen en ecologisch groenbeheer.

Mary Jackson

Mary is hoofd Innovatie en Educatie bij Learning through Landscapes, de nationale Britse organisatie voor schoolterreinen, buitenonderwijs en buitenspelen. Ze heeft een achtergrond in zowel het onderwijs als landschapsontwerp en is medeoprichter van de International School Grounds Alliance. Dankzij haar werk heeft ze scholen over de hele wereld kunnen bezoeken om te leren van verschillende benaderingen van buitenonderwijs, spelen en het in contact brengen van kinderen met de natuur.

Keynote-presentatie

Deze presentatie gaat in op de vraag waarom de natuur zo belangrijk is voor kinderen en jongeren en voor hun mentale gezondheid en welzijn. Ook wordt besproken hoe de natuurlijke omgeving dagelijks toegankelijk kan en zou moeten zijn.

Mary deelt voorbeelden uit het Verenigd Koninkrijk en andere landen van manieren om kinderen en jongeren bij de natuur te betrekken. Daarnaast bespreekt ze de waarde van natuurgerichte programma's voor kinderen en jongeren van alle leeftijden.

Workshop met Mary Jackson

Tijdens de workshops van Mary bespreken we onderwerpen en ideeën die tijdens Mary's keynote-presentatie naar voren zijn gekomen. Het gesprek richt zich daarbij op de vragen die door de deelnemers aan deze sessie worden ingebracht.

Reinhard Witt

Dr. Reinhard Witt is Freelance bioloog, journalist en planner van bijna-natuurlijke groen. Al 30 jaar is hij intensief betrokken bij het onderwerp van bijna-natuurlijke tuin- en landschapsonwerp. Auteur van diverse boeken over het onderwerp, docent en leider van praktische seminars op het gebied van natuur. Ontelbare projecten in openbare groenruimtes, op bedrijfsterreinen en in de private sector.

Hij is een van de oprichters van de NaturGarten Association, die zich al meer dan 30 jaar inzet voor het duurzame ontwerp van tuinen en groene ruimtes om biodiversiteit te bevorderen, en is al vele jaren voorzitter. Als landschapsplanner creëert hij in "tuinen en op bedrijfsterreinen [...] Oases van diversiteit," schrijft de Süddeutsche Zeitung.

De workshops

Workshop in gesprek met Mary Jackson

Zie bladz 6.

Workshop Maquettebouwen

Wat is Maakkracht? Maakkracht is als je gebruik maakt van de ideeën en creativiteit van mensen, vooral kinderen. Dus niet volgens een vooraf uitgestippeld planproces of vooraf voorgesteld eindbeeld, maar SAMEN spelen en vorm-geven aan een passend project: de eerste stap naar maatwerk dus.

Als begin voor het maken van een natuurrijk tuin, plein, park is het samen bouwen van een maquette van natuurlijk materiaal een beproefde methode. Het werkt voor iedereen inspirerend, zorgt voor plezier en samenhang. Knelpunten en conflicterende belangen worden tijdens het bouwen duidelijk en bespreekbaar. In deze workshop bouwen we die maquettes en leren we met elkaar hoe we dit middel zo goed mogelijk in kunnen zetten voor projecten met samenspel meerwaarde.

Er zijn twee workshops die worden begeleid door Sigrun Lobst (Aardrijk) en Anno Kuindersma (ANNO2000).

Waar 'Maakkracht' vandaan komt: ***Maakkracht – Jetske van Oosten***

<https://decorrespondent.nl/13914/benader-maatschappelijke-vraagstukken-alsof-je-er-verliefd-op-bent-zeggen-deze-ontwerpers/69ce2e12-1e7a-0b87-2ed1-cc09474b6f72>

We hebben kunstenaars en ontwerpers.

Goudswaard: 'En technische universiteiten. Het is een vak met wetenschappelijk gevalideerde methodieken. Maar in de kern zit het in ons allemaal. Dat is het pleidooi van het boek: maak daar contact mee. Wij proberen die rollen herkenbaar en expliciet te maken. Je hoeft niet alles te kunnen, maar er zijn bepaalde onderdelen waar ook jij je prettig bij voelt.'

Je zet professioneel opgeleide makers in om het makerschap in mensen wakker te schudden?

Goudswaard: 'We hebben het geluk dat we beeldmateriaal mochten krijgen van de allerbeste makers van dit land. Dit zijn geweldige projecten die dit als een belangrijke beweging zien.'

Workshop Bosbeweging

‘Ons doel is om mensen te verbinden met natuur door terug te gaan naar de basis van ons bestaan. Tijdens meerdaagse cursussen nemen we mensen mee de natuur in. We leren cursisten de verschillende aspecten van overleven met de natuur.

We werken aan fysieke en mentale vaardigheden die eeuwenlang de basis van ons bestaan hebben gevormd. Wij zijn bezig met vaardigheden waardoor je alles om je heen leert gebruiken. Door in de groep samen te werken ontdek je dat de mens gemaakt is voor samenwerken.

We vertellen verhalen die raken en eeuwenoude kennis doorgeven. Bosbeweging gaat verder dan fysiek overleven alleen. Waarnemend bewustzijn en geest vormen een essentieel onderdeel in ons programma. Houding, respect en zelfontwikkeling vormen een nauw verbonden geheel. De fysieke en mentale vaardigheden kunnen niet los van elkaar worden gezien’.

Over Tibbe de Raat

Tibbe leert mensen hoe je leeft in de natuur. Hoe je als inheemse mens je plek terug kan innemen in het bos. Het liefst trekt hij het bos in met zo weinig mogelijk spullen, een mes en een pannetje zijn voldoende om te kunnen leven in het bos. Veel vaardigheden leerde hij door te doen en ook te falen, daarnaast leerde hij veel van het leven met een stam in de Amazone en hoe je een lange tijd in een volledig primitieve community kan leven. (Wildroots, US). Vuur maken, weten wat je kunt eten en hoe je een hut bouwt van bladeren en takken. Deze inheemse vaardigheden zijn een middel om te verbinden tot de natuur om je heen en de ware natuur in jezelf.

"Wanneer je je echt overgeeft aan de natuur zal je zien dat er goed voor je gezorgd wordt en dat er overvloed is."

Workshop De Speeldernis

Onze natuurspeeltuin is bewust ontworpen volgens onze visie op speelnatuur. Spelen in De Speeldernis is spelen in een inspirerende omgeving, met en in de natuur.

De Speeldernis daagt uit tot beweging en vrij spel, kweekt verbondenheid met de leefomgeving door het contact met de natuur en helpt bij het ontwikkelen van enig milieubewustzijn. In De Speeldernis gaat het om leren-door-ervaren, om het ontwikkelen van motorische, sociale en zintuiglijke vaardigheden door interactie met de natuurlijke omgeving.

De Speeldernis bevordert de ontwikkeling van kinderen in het 'vrij-spelen-leren-doen', gebruik makend van de natuur. We bieden leerervaringen voor jong en oud die bijdragen aan het eigen- en milieubewustzijn. De Speeldernis als speelplek en kenniscentrum in de stad biedt een gastvrije, ruige natuurspeeltuin waar al spelend geleerd wordt over de natuur, eigen fysieke mogelijkheden, samenwerken en verbeelden. Onze kennis over natuur en het natuurlijk en veilig leren spelen dragen we over aan de kinderen, volwassenen, onze medewerkers en diverse organisaties. Onze kracht is dat we iedereen spelenderwijs waardevolle lessen voor een duurzame toekomst meegeven.

Workshop met Rogier Vogelzang – Crea Natura

Van boomchirurg tot onderwijzer en wandelstokkensnijder: Rogier Vogelzang heeft altijd een bijzondere band met de natuur gehouden. Vanuit zijn bedrijf Crea Natura maakt hij ambachtelijke wandelstokken van hout uit de natuur, waarbij de grillige vormen en het verhaal van iedere tak het uitgangspunt vormen.

Voor Rogier is hout meer dan een materiaal: het leeft, voelt, ruikt en draagt geschiedenis met zich mee. Vanuit die fascinatie ontstond Crea Natura, met als motto: 'Designed by nature'.

Naast het maken van unieke wandelstokken organiseert Rogier workshops en natuuractiviteiten. Met zijn ervaring in zowel het onderwijs als de boomverzorging neemt hij mensen graag mee in de wonderlijke wereld van stokken, bomen en de natuur.

Workshop: een wandelstok met een verhaal

Tijdens deze workshop ga je zelf aan de slag met een mooie, natuurlijke tak.

Je ontdekt hoe je met mes en gereedschap een unieke wandelstok tevoorschijn haalt.

De vorm van de tak vertelt iets over de boom, maar ook jij kunt er een persoonlijk verhaal aan verbinden.

Geen massaproduct, maar een unieke wandelstok die letterlijk uit de natuur komt.

Een middag buiten bezig zijn, ontdekken, snijden en naar huis gaan met een wandelstok met een verhaal.

Workshop met Janneke Hagenaar

Janneke Hagenaar is specialist jonge kind, onderzoeker, auteur en ontwikkelaar op het gebied van kinderopvang, onderwijs en natuur. Vanuit Bureau Hagenaar werkt zij aan vernieuwings- en pionierstrajecten en als directeur van Groen Cement zet zij zich in voor haar ambitie dat alle kinderen natuurverbonden opgroeien. Als onderzoeker bij het lectoraat Natuur en Ontwikkeling Kind onderzoekt zij de betekenis van buitenspelen en vertaalt zij haar inzichten naar de praktijk, scholing en professionalisering.

Workshop Janneke Hagenaar

In deze interactieve workshop onderzoeken we wat er gebeurt, wanneer we natuur zien als een mooie, avontuurlijke speelomgeving en tegelijk als een co-teacher: een omgeving die zelf iets oproept, uitlokt en te vertellen heeft.

Janneke Hagenaar neemt je mee in onderzoek dat zij samen met Jannette Prins deed naar 'taal in de natuur'. Wat doet een natuurlijke omgeving met het kind? En wat vraagt dat van volwassenen én van de plekken die we voor kinderen ontwerpen en bouwen?

Van daaruit kijken we verder naar plaatsverbondenheid. Want een relatie met natuur ontstaat niet alleen doordat er groen aanwezig is. Kinderen moeten een plek leren kennen, beleven. Zodat ze er ervaringen opdoen, er namen aan geven, herinneringen maken en zich ertoe leren verhouden. We ontdekken samen: hoe maken we plekken waar natuur daadwerkelijk iets te zeggen krijgt en waar kinderen de ruimte krijgen om te antwoorden?

Workshop 'Hoe de erfenis van Kees Both natuurrijk verder speelt ...'

Met je voeten in de aarde

Kees Both was jarenlang de drijvende kracht achter het Nederlandse Jenaplanonderwijs en stond aan de wieg van Springzaad. Hij keek breed en groef diep, maar koppelde dit altijd aan de praktijk.

Wendy Schuurman is de schoondochter van Kees Both. Zij voelde en voelt zich nog steeds gevoed door Kees bij het grootbrengen van de kinderen, de vergroening van hun schoolplein en bij haar huidige baan als educatiemedewerker in de Hortus Botanicus in Haren. Zijn ideeën zijn nog steeds actueel bij de zorg om de aarde, de educatie in (heem)tuinen en het spelen in de natuur, omdat ze diep geworteld zijn. In deze workshop neemt ze je mee in het gedachtengoed van Kees met voorbeelden uit haar eigen ervaring.

